

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2012/C 392/01)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Οι εξαγωγικές επιδοτήσεις δύνανται να επηρεάσουν αρνητικά τον ανταγωνισμό στην αγορά μεταξύ εν δυνάμει ανταγωνιστών προμηθευτών αγαθών και παρόχων υπηρεσιών. Για τον λόγο αυτό η Επιτροπή, ως θεματοφύλακας του ανταγωνισμού δυνάμει της Συνθήκης, καταδικάζει ανέκαθεν δριμύτατα τις εξαγωγικές ενισχύσεις στο εμπόριο εντός της Ένωσης και στις εξαγωγές εκτός της Ένωσης. Για να αποτραπεί η νόθευση του ανταγωνισμού από τις ενισχύσεις των κρατών μελών για την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων, πρέπει να διασαφηνιστεί η εκτίμηση της Επιτροπής δυνάμει των ενωσιακών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.
2. Η Επιτροπή έχει ασκήσει τις εξουσίες της για να ρυθμίσει τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της βραχυπρόθεσμης ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων ούτως ώστε να αντιμετωπιστούν πραγματικές ή δυνητικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά, όχι μόνο μεταξύ εξαγωγέων σε διάφορα κράτη μέλη (στις εμπορικές συναλλαγές εντός και εκτός της Ένωσης), αλλά και μεταξύ επιχειρήσεων ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων που δραστηριοποιούνται εντός της Ένωσης. Το 1997, η Επιτροπή προσδιόρισε τις αρχές για κρατική παρέμβαση στην ανακοίνωσή της προς τα κράτη μέλη, δυνάμει του άρθρου 93 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της Συνθήκης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων⁽¹⁾ («η ανακοίνωση του 1997»). Η ανακοίνωση του 1997 προβλεπόταν να εφαρμοστεί για πέντε έτη από την 1η Ιανουαρίου 1998. Στη συνέχεια τροποποιήθηκε και η περίοδος εφαρμογής της παρατάθηκε κατά τα έτη 2001⁽²⁾, 2004⁽³⁾, 2005⁽⁴⁾ και 2010⁽⁵⁾. Επί του παρόντος ισχύει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2012.
3. Από την εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την εφαρμογή της ανακοίνωσης του 1997, ιδίως κατά τη χρηματοπιστωτική

κρίση της περιόδου 2009-2011, προκύπτει ότι η πολιτική της Επιτροπής στον εν λόγω τομέα θα πρέπει να αναθεωρηθεί.

4. Οι κανόνες που προσδιορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση θα συμβάλουν στο να διασφαλιστεί ότι οι κρατικές ενισχύσεις δεν στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ ιδιωτικών και κρατικών ή υποστηριζόμενων από το κράτος επιχειρήσεων ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων και να δημιουργηθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ εξαγωγέων.
5. Στόχος της ανακοίνωσης είναι να παράσχει στα κράτη μέλη λεπτομερέστερες κατευθύνσεις σχετικά με τις αρχές στις οποίες η Επιτροπή σκοπεύει να βασίσει την ερμηνεία των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, καθώς και την εφαρμογή τους στην βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων. Επίσης, πρέπει να καταστήσει την πολιτική της Επιτροπής στον εν λόγω τομέα όσο το δυνατό πιο διαφανή και να διασφαλίσει την προβλεψιμότητα και την ίση μεταχείριση. Για τον σκοπό αυτό, καθορίζει τους όρους που πρέπει να πληρούνται όταν κρατικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις επιθυμούν να εισέλθουν στην αγορά της βραχυπρόθεσμης ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων για εμπορευσίμους κινδύνους.
6. Οι κίνδυνοι οι οποίοι κατά κανόνα δεν είναι εμπορευσίμοι, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας ανακοίνωσης.
7. Το μέρος 2 παρουσιάζει το πεδίο εφαρμογής της παρούσας ανακοίνωσης και τους χρησιμοποιούμενους σε αυτήν ορισμούς. Το μέρος 3 εξετάζει την εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης και τη γενική απαγόρευση κρατικών ενισχύσεων για την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων για εμπορευσίμους κινδύνους. Τέλος, το μέρος 4 προβλέπει ορισμένες εξαιρέσεις από τον ορισμό των εμπορευσίμων κινδύνων και προσδιορίζει τους όρους για κρατική παρέμβαση στην ασφάλιση των προσωρινά μη εμπορευσίμων κινδύνων.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

2.1. Πεδίο εφαρμογής

8. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις αρχές που ορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση μόνο στην ασφάλιση εξαγωγικών

⁽¹⁾ ΕΕ C 281 της 17.9.1997, σ. 4.⁽²⁾ ΕΕ C 217 της 2.8.2001, σ. 2.⁽³⁾ ΕΕ C 307 της 11.12.2004, σ. 12.⁽⁴⁾ ΕΕ C 325 της 22.12.2005, σ. 22.⁽⁵⁾ ΕΕ C 329 της 7.12.2010, σ. 6.

πιστώσεων με περίοδο κινδύνου μικρότερη των δύο ετών. Όλα τα άλλα μέσα χρηματοδότησης εξαγωγών εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας ανακοίνωσης.

2.2. Ορισμοί

9. Για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

Ως «συνασφάλιση» νοείται το ποσοστό των ασφαλισμένων απωλειών που δεν αποζημιώνεται από τον ασφαλιστή, αλλά αναλαμβάνεται από άλλον ασφαλιστή.

Ως «περίοδος πίστωσης» νοείται η χρονική περίοδος που παρέχεται στον αγοραστή για να εξοφλήσει το αντίτιμο για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που έχουν παρασχεθεί στο πλαίσιο συναλλαγής εξαγωγικών πιστώσεων.

Ως «εμπορικοί κίνδυνοι» νοούνται κίνδυνοι που συμπεριλαμβάνονται:

- αυθαίρετη άρνηση αναγνώρισης μίας σύμβασης από έναν αγοραστή, δηλαδή οποιαδήποτε αυθαίρετη απόφαση ενός μη κρατικού αγοραστή να διακόψει ή να λύσει τη σύμβαση χωρίς νόμιμο λόγο,
- αυθαίρετη άρνηση ενός μη κρατικού αγοραστή να παράλαβει τα εμπορεύματα που καλύπτονται από τη σύμβαση χωρίς νόμιμο λόγο,
- αφερεγγυότητα ενός μη κρατικού αγοραστή και του εγγυητή του,
- παρατεταμένη αθέτηση υποχρέωσης, δηλαδή μη πληρωμή από έναν μη κρατικό αγοραστή και τον εγγυητή του οφειλής που προκύπτει από τη σύμβαση.

Ως «ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων» νοείται το ασφαλιστικό προϊόν με το οποίο ο ασφαλιστής παρέχει ασφάλιση έναντι των εμπορικών και πολιτικών κινδύνων που συνδέονται με τις υποχρεώσεις πληρωμής σε μια εξαγωγική συναλλαγή.

Ως «περίοδος κατασκευής» νοείται η περίοδος από την ημερομηνία της παραγγελίας μέχρι την παράδοση των αγαθών ή των υπηρεσιών.

Ως «εμπορεύσιμοι κίνδυνοι» νοούνται οι εμπορικοί και πολιτικοί κίνδυνοι με μέγιστη περίοδο κινδύνου μικρότερη των δύο ετών, για κρατικούς και μη κρατικούς αγοραστές στις χώρες που παρατίθενται στο παράρτημα. Όλοι οι άλλοι κίνδυνοι θεωρούνται μη εμπορεύσιμοι για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης.

Ως «πολιτικοί κίνδυνοι» νοούνται οι κίνδυνοι στους οποίους συμπεριλαμβάνονται:

- ο κίνδυνος ότι ένας δημόσιος αγοραστής ή χώρα εμποδίζει την ολοκλήρωση της συναλλαγής ή δεν πληρώνει εμπρόθεσμα,
- ο κίνδυνος που υπερβαίνει το πεδίο του ιδιώτη αγοραστή ή που δεν εμπίπτει στην ευθύνη του ιδιώτη αγοραστή,
- ο κίνδυνος να αθετηθεί μια χώρα τις υποχρεώσεις της όσον αφορά τη μεταφορά στη χώρα του ασφαλισμένου των ποσών που καταβλήθηκαν από αγοραστές που κατοικούν στη χώρα αυτή,
- ο κίνδυνος να προκύψει περίπτωση ανωτέρας βίας εκτός της χώρας του ασφαλιστή, που θα μπορούσε να συμπεριλαμβάνει εμπόλεμες καταστάσεις, στον βαθμό που οι σχετικές επιπτώσεις δεν έχουν ασφαλιστεί με άλλο τρόπο.

Ως «ιδιωτικός ασφαλιστής πιστώσεων» νοείται εταιρεία ή οργανισμός πλην κρατικής ασφαλιστικής επιχείρησης που παρέχει ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων.

Ως «ποσοστιαία εκχώρηση — quota — share» νοείται η αντασφάλιση που απαιτεί ο ασφαλιστής να μεταβιβάσει και ο αντασφαλιστής να αποδεχθεί ένα δεδομένο ποσοστό κάθε κινδύνου εντός καθορισμένης κατηγορίας εγγεγραμμένων ασφαλιστρών από τον ασφαλιστή.

Ως «αντασφάλιση» νοείται η ασφάλιση που αγοράζει ένας ασφαλιστής από άλλον ασφαλιστή με σκοπό τη διαχείριση του κινδύνου μέσω της μείωσης του δικού της κινδύνου.

Ως «περίοδος κινδύνου» νοείται η περίοδος κατασκευής συν την περίοδο πίστωσης.

Ως «κάλυψη ενός μόνο κινδύνου» νοείται η κάλυψη για όλες τις πωλήσεις σε έναν αγοραστή ή για μία μόνο σύμβαση με έναν αγοραστή.

Ως «κρατικός ασφαλιστής» νοείται η εταιρεία ή άλλος οργανισμός που παρέχει ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων με τη στήριξη ή για λογαριασμό κράτους μέλους, ή κράτος μέλος που παρέχει ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων.

Ως «συμπληρωματική κάλυψη» νοείται η πρόσθετη κάλυψη άνω του πιστωτικού ορίου που έχει προσδιοριστεί από άλλον ασφαλιστή.

Ως «ασφαλιστήριο συμβόλαιο για το σύνολο του κύκλου εργασιών» νοείται το ασφαλιστήριο συμβόλαιο πιστώσεων εκτός των συμβολαίων που καλύπτουν έναν μόνο κίνδυνο· δηλαδή ένα συμβόλαιο ασφάλισης πιστώσεων, το οποίο καλύπτει το σύνολο ή το μεγαλύτερο μέρος των επί πιστώσει πωλήσεων των ασφαλισμένων, καθώς και απαιτήσεις πληρωμών από τις πωλήσεις σε πολλούς αγοραστές.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 107 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

3.1. Γενικές αρχές

10. Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη μέλη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές».
11. Αν η ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων παρέχεται από κρατικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις, εμπεριέχει κρατικούς πόρους. Η ανάμιξη του κράτους ενδέχεται να παρέχει στους ασφαλιστές ή/και τους εξαγωγείς επιλεκτικό πλεονέκτημα και θα μπορούσε συνεπώς να νοθεύσει ή θα απειλούσε να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές. Στόχος των αρχών που αναφέρονται κατωτέρω είναι να παρέχουν κατευθύνσεις σχετικά με το πώς θα αξιολογούνται τέτοια μέτρα δυνάμει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

3.2. Ενίσχυση προς ασφαλιστικές επιχειρήσεις

12. Εάν κρατικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις διαθέτουν ορισμένα πλεονεκτήματα σε σύγκριση με ιδιωτικές επιχειρήσεις ασφάλισης πιστώσεων, ενδέχεται να υπεισέρχεται κρατική ενίσχυση. Τα πλεονεκτήματα ενδέχεται να λαμβάνουν διαφορετικές μορφές και να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα:

α) κρατικές εγγυήσεις δανεισμού και ζημιών·

- β) απαλλαγή από την απαίτηση σύστασης επαρκών αποθεματικών και από τις λοιπές απαιτήσεις που απορρέουν από τον αποκλεισμό των εργασιών ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων για λογαριασμό ή με την εγγύηση του κράτους δυνάμει της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 1973, περί συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη δραστηριότητας πρωτασφαλίσεως, εκτός της ασφαλίσεως ζωής, και την άσκηση αυτής ⁽¹⁾.
- γ) την απαλλαγή ή την εξαίρεση από τους συνήθως καταβαλλόμενους φόρους (π.χ. τους φόρους επί των εταιρειών και τους φόρους που επιβάλλονται στα ασφαλιστικά συμβόλαια).
- δ) τη χορήγηση ενισχύσεων ή την εισφορά κεφαλαίου από το κράτος ή άλλες μορφές χρηματοδότησης που δεν συνάδουν με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή σε οικονομία της αγοράς.
- ε) την παροχή από το κράτος υπηρεσιών σε είδος, όπως πρόσβαση και χρήση κρατικών υποδομών, διευκολύνσεις ή προνομιακές πληροφορίες, υπό όρους που δεν αντανάκλουν την αγοραία τους αξία.
- στ) την άμεση ανασφάλιση από το κράτος ή την άμεση κρατική εγγύηση ανασφάλισης υπό όρους ευνοϊκότερους από τους διαθέσιμους στην ιδιωτική αγορά ανασφαλίσεων, με αποτέλεσμα την υποτιμολόγηση της ανασφαλιστικής κάλυψης ή την τεχνητή δημιουργία ικανότητας η οποία δεν θα είχε παρασχεθεί από την ιδιωτική αγορά.

3.3. Απαγόρευση κρατικών ενισχύσεων για εξαγωγικές πιστώσεις

13. Τα πλεονεκτήματα των κρατικών ασφαλιστικών επιχειρήσεων που απαριθμούνται ανωτέρω στο σημείο 12 όσον αφορά τους εμπορεύσιμους κινδύνους, επηρεάζουν το εμπόριο υπηρεσιών ασφάλισης πιστώσεων εντός της Ένωσης. Οδηγούν σε διακυμάνσεις στην ασφαλιστική κάλυψη που είναι διαθέσιμη για εμπορεύσιμους κινδύνους στα διάφορα κράτη μέλη. Τούτο νοθεύει τον ανταγωνισμό μεταξύ ασφαλιστών σε διάφορα κράτη μέλη και έχει δευτερεύουσες επιπτώσεις στις εντός της Ένωσης συναλλαγές ανεξάρτητα από το εάν επηρεάζονται οι εξαγωγές εντός της Ένωσης ή οι εξαγωγές εκτός της Ένωσης ⁽²⁾. Είναι απαραίτητο να καθορισθούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να λειτουργούν κρατικές ασφαλιστικές εταιρείες εάν έχουν τέτοια πλεονεκτήματα σε σύγκριση με ιδιωτικές επιχειρήσεις ασφάλισης πιστώσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν επωφελούνται κρατικής ενίσχυσης. Τούτο προϋποθέτει ότι δεν πρέπει να μπορούν να ασφαλίζουν εμπορεύσιμους κινδύνους.
14. Τα πλεονεκτήματα για τις κρατικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις ορισμένες φορές μετακυλίνουνται επίσης σε εξαγωγείς, τουλάχιστον εν μέρει. Τα πλεονεκτήματα του είδους αυτού ενδέχεται να νοθεύουν τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές και να συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Ωστόσο, εφόσον πληρούνται οι όροι για την παροχή ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων για εμπορεύσιμους κινδύνους, οι οποίοι προσδιορίζονται στο

τμήμα 4.3 της παρούσας ανακοίνωσης, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι δεν μετακυλιέται στους εξαγωγείς αδέμιτο πλεονέκτημα.

4. ΟΡΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΗ ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ

4.1. Γενικές αρχές

15. Όπως προαναφέρθηκε στο σημείο 13, εάν κρατικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις έχουν πλεονεκτήματα σε σύγκριση με ιδιωτικές επιχειρήσεις ασφάλισης πιστώσεων, όπως περιγράφεται στο σημείο 12, οι κρατικές αυτές επιχειρήσεις δεν πρέπει να ασφαλίζουν εμπορεύσιμους κινδύνους. Εφόσον κρατικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή θυγατρικές τους επιθυμούν να ασφαλίσουν εμπορεύσιμους κινδύνους, πρέπει να διασφαλίζεται ότι στην περίπτωση αυτή δεν λαμβάνουν άμεσα ή έμμεσα κρατική ενίσχυση. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει κατά πρώτο λόγο να διαθέτουν συγκεκριμένο ποσό ιδίων κεφαλαίων (περιθώριο φερεγγυότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου εγγυήσεως) και τεχνικά αποθεματικά (αποθεματικό εξισορρόπησης), και να έχουν λάβει την απαιτούμενη έγκριση σύμφωνα με την οδηγία 73/239/ΕΟΚ. Πρέπει επίσης να τηρούν τουλάχιστον χωριστό λογαριασμό διοίκησης και χωριστούς λογαριασμούς για την ασφάλεια εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων κινδύνων για λογαριασμό ή με τη βεβαίωση του κράτους, ώστε να αποδεικνύουν ότι δεν λαμβάνουν κρατική ενίσχυση για την ασφάλιση εμπορεύσιμων κινδύνων. Οι λογαριασμοί για επιχειρηματικές δραστηριότητες που ασφαλίζονται για ίδιο λογαριασμό της ασφαλιστικής εταιρείας, πρέπει να συμμορφώνονται με την οδηγία 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1991, για τους ετήσιους και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ⁽³⁾.

16. Κάθε κράτος μέλος που παρέχει ανασφαλιστική κάλυψη σε μία επιχείρηση ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων υπό τη μορφή της συμμετοχής ή της εμπλοκής σε ανασφαλιστικές συμβάσεις του ιδιωτικού τομέα που καλύπτουν τόσο εμπορεύσιμους όσο και μη εμπορεύσιμους κινδύνους, θα πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι οι ρυθμίσεις του δεν συνεπάγονται χορήγηση κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο σημείο 12 στοιχείο στ).

17. Κρατικές ασφαλιστικές εταιρείες μπορούν να παρέχουν ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων για προσωρινά μη εμπορεύσιμους κινδύνους, εφόσον υπόκεινται στους όρους που αναφέρονται στην παρούσα ανακοίνωση.

4.2. Εξαιρέσεις από τον ορισμό των εμπορεύσιμων κινδύνων: προσωρινά μη εμπορεύσιμοι κίνδυνοι

18. Κατά παρέκκλιση του ορισμού των εμπορεύσιμων κινδύνων, ορισμένοι εμπορικοί και οι πολιτικοί κίνδυνοι τους οποίους διατρέχουν αγοραστές που είναι εγκατεστημένοι στις χώρες που αναφέρονται στο παράρτημα θεωρούνται προσωρινά μη εμπορεύσιμοι στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εάν η Επιτροπή αποφασίσει να διαγράψει προσωρινά μία ή περισσότερες χώρες από τον κατάλογο χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους που προσδιορίζεται στο παράρτημα, κάνοντας χρήση του μηχανισμού που περιγράφεται στο μέρος 5.2, εξαιτίας του γεγονότος ότι η ικανότητα της ιδιωτικής αγοράς ασφάλισης σε οιαδήποτε από τις χώρες αυτές δεν επαρκεί για να καλύψει όλους τους οικονομικά δικαιολογημένους κινδύνους στην οικεία χώρα ή χώρες.

⁽¹⁾ ΕΕ L 228 της 16.8.1973, σ. 3.

⁽²⁾ Στην απόφαση του στην υπόθεση C-142/87 Βασιλείο του Βελγίου κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το Δικαστήριο απεφάνθη ότι όχι μόνο οι ενισχύσεις για εξαγωγές εντός της Ένωσης, αλλά και οι ενισχύσεις για εξαγωγές εκτός της Ένωσης ενδέχεται να επηρεάσουν τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές εντός της Ένωσης. Και οι δύο τύποι πράξεων καλύπτονται από επιχειρήσεις ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων και οι ενισχύσεις για αμφότερες μπορούν συνεπώς να επηρεάσουν τον ανταγωνισμό και το εμπόριο εντός της Ένωσης.

⁽³⁾ ΕΕ L 374 της 31.12.1991, σ. 7.

- β) εάν η Επιτροπή, αφού λάβει γνωστοποίηση από κράτος μέλος, αποφασίσει ότι οι κίνδυνοι που διατρέχουν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων⁽¹⁾ και οι οποίες έχουν συνολικό ετήσιο εξαγωγικό κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. EUR, είναι προσωρινά μη εμπορεύσιμοι για εξαγωγείς στο κοινοποιούν κράτος μέλος·
- γ) εάν η Επιτροπή, αφού λάβει γνωστοποίηση από κράτος μέλος, αποφασίσει ότι η κάλυψη ενός μόνο κινδύνου για πιστωτική περίοδο από τουλάχιστον 181 ημέρες έως λιγότερο από δύο έτη είναι προσωρινά μη εμπορεύσιμη για εξαγωγείς στο κοινοποιούν κράτος μέλος·
- δ) εάν η Επιτροπή, αφού λάβει γνωστοποίηση από κράτος μέλος, αποφασίσει ότι, λόγω έλλειψης ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, ορισμένοι κίνδυνοι είναι προσωρινά μη εμπορεύσιμοι για εξαγωγείς στο κοινοποιούν κράτος μέλος.

19. Για να ελαχιστοποιηθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά, κίνδυνοι που θεωρούνται προσωρινά μη εμπορεύσιμοι σύμφωνα με το σημείο 18 μπορούν να καλυφθούν από κρατικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τους όρους που αναφέρονται στο σημείο 4.3.

4.3. Προϋποθέσεις παροχής κάλυψης για προσωρινά μη εμπορεύσιμους κινδύνους

4.3.1. Ποιότητα κάλυψης

20. Η ποιότητα κάλυψης που προσφέρει κρατική ασφαλιστική επιχείρηση πρέπει να είναι συνεπής με τα πρότυπα της αγοράς. Ειδικότερα, μόνον οι οικονομικά αιτιολογημένοι κίνδυνοι, δηλαδή κίνδυνοι αποδεκτοί βάσει χρηστών αρχών ασφάλισης, μπορούν να καλυφθούν. Το μέγιστο ποσοστό κάλυψης πρέπει να ανέρχεται σε 95 % για τους εμπορικούς και τους πολιτικούς κινδύνους, ενώ η περίοδος αναμονής των αξιώσεων πρέπει να διαρκεί τουλάχιστον 90 ημέρες.

4.3.2. Αρχές ασφάλισης

21. Στην αξιολόγηση των κινδύνων πρέπει πάντα να εφαρμόζονται χρηστές αρχές ασφάλισης. Στο πλαίσιο αυτό, ο κίνδυνος μη χρηστών οικονομικά πράξεων δεν θα πρέπει να είναι επιλέξιμος για κάλυψη στο πλαίσιο καθεστώτων που τυγχάνουν κρατικής χρηματοδότησης. Όσον αφορά αυτές τις αρχές, τα κριτήρια αποδοχής κινδύνων πρέπει να είναι σαφή. Εάν υφίσταται ήδη επιχειρηματική σχέση, οι εξαγωγείς πρέπει να έχουν μια θετική εμπορική εμπειρία ή/και εμπειρία πληρωμών. Οι αγοραστές πρέπει να διαθέτουν καθαρό ιστορικό απαιτήσεων, να είναι αποδεκτό το ενδεχόμενο μη πληρωμής από τον αγοραστή και οι εσωτερικές ή/και εξωτερικές βαθμολογικές κατατάξεις τους να είναι επίσης αποδεκτές.

4.3.3. Κατάλληλη τιμολόγηση

22. Η ανάληψη του κινδύνου στην σύμβαση ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων πρέπει να καλύπτεται με κατάλληλο ασφάλιστρο. Για να ελαχιστοποιείται ο παραγκωνισμός των ιδιωτικών επιχειρήσεων ασφάλισης πιστώσεων, τα μέσα ασφάλιστρα στο πλαίσιο μέτρων που τυγχάνουν κρατικής χρηματοδότησης πρέπει να είναι υψηλότερα από τον μέσο όρο ασφάλιστρων που χρεώνονται από ιδιωτικές επιχειρήσεις ασφάλισης πιστώσεων

για παρόμοιους κινδύνους. Η απαίτηση αυτή διασφαλίζει τη σταδιακή μείωση της κρατικής παρέμβασης, δεδομένου ότι με τη χρέωση υψηλότερου ασφάλιστρου διασφαλίζεται ότι οι εξαγωγείς στρέφονται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις ασφάλισης πιστώσεων μόλις τους το επιτρέψουν οι συνθήκες της αγοράς και ο κίνδυνος καταστεί εκ νέου εμπορεύσιμος.

23. Η τιμολόγηση θεωρείται κατάλληλη εφόσον χρεώνεται το ελάχιστο ασφάλιστρο⁽²⁾ («προμήθεια ασφάλειας-safe-harbour») για την αντίστοιχη κατηγορία κινδύνου⁽³⁾ όπως ορίζεται στον κατωτέρω πίνακα. Η προμήθεια ασφάλειας (safe-harbour) εφαρμόζεται, εκτός εάν προσκομιστούν από τα κράτη μέλη στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα εν λόγω ποσοστά δεν είναι κατάλληλα για τον εξεταζόμενο κίνδυνο. Για ασφαλιστήριο που συνδέεται με το συνολικό όγκο του κύκλου εργασιών, η κατηγορία κινδύνου πρέπει να αντιστοιχεί στον μέσο κίνδυνο των αγοραστών που καλύπτεται από το ασφαλιστήριο.

Κατηγορία κινδύνου	Ετήσια ασφάλιστρα ⁽¹⁾ (% του ασφαλισμένου όγκου)
Εξαιρετικός ⁽²⁾	0,2-0,4
Καλός ⁽³⁾	0,41-0,9
Ικανοποιητικός ⁽⁴⁾	0,91-2,3
Ασθενής ⁽⁵⁾	2,31-4,5

⁽¹⁾ Μπορεί να εξασφαλιστεί προμήθεια ασφαλείας (Safe harbour) για ασφαλιστική σύμβαση 30 ημερών διαιρώντας το ετήσιο ασφάλιστρο κινδύνου δια 12.

⁽²⁾ Η κατηγορία εξαιρετικού κινδύνου περιλαμβάνει κινδύνους που ισοδυναμούν με διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας AAA, AA+, AA, AA-, A+, A, A- από την Standard & Poor's.

⁽³⁾ Η κατηγορία καλού κινδύνου περιλαμβάνει κινδύνους που ισοδυναμούν με διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας BBB+, BBB ή BBB- από την Standard & Poor's.

⁽⁴⁾ Η κατηγορία ικανοποιητικού κινδύνου περιλαμβάνει κινδύνους που ισοδυναμούν με διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας BB+, BB ή BB- από την Standard & Poor's.

⁽⁵⁾ Η κατηγορία ασθενούς κινδύνου περιλαμβάνει κινδύνους που ισοδυναμούν με διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας B+, B ή B- από την Standard & Poor's.

24. Για συνασφάλιση, ποσοστιαία εκχώρηση και συμπληρωματική ασφάλιση, η τιμολόγηση θεωρείται κατάλληλη εφόσον το ασφάλιστρο που χρεώνεται είναι τουλάχιστον 30 % υψηλότερο από το ασφάλιστρο για την (αρχική) κάλυψη που παρέχεται από έναν ιδιώτη ασφαλιστή πιστώσεων.

25. Στο ασφάλιστρο κινδύνου πρέπει να προστεθεί διοικητικό τέλος ανεξάρτητα από τη διάρκεια της σύμβασης προκειμένου η τιμολόγηση να θεωρείται κατάλληλη.

⁽²⁾ Για κάθε σχετική κατηγορία κινδύνου, το φάσμα ασφάλιστρων κινδύνου safe-harbour προσδιορίστηκε με βάση τις αποκλίσεις των συμβάσεων αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου (CDS) ενός έτους, λαμβανομένης ως βάση σύνθετης βαθμολόγησης που περιλαμβάνει και τους τρεις μεγαλύτερους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (Standard & Poor, Moody's και Fitch) κατά τα τελευταία πέντε έτη (2007-2011), υπό την προϋπόθεση ότι ο μέσος όρος των ποσοστών ανάκτησης για βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων είναι 40 %. Στη συνέχεια τα φάσματα προσδιορίστηκαν σε συνεχή βάση για να ανταποκρίνονται καλύτερα στο γεγονός ότι τα ασφάλιστρα κινδύνου δεν παραμένουν σταθερά με την πάροδο του χρόνου.

⁽³⁾ Οι κατηγορίες κινδύνου των αγοραστών βασίζονται στις διαβαθμίσεις της πιστοληπτικής ικανότητας. Οι διαβαθμίσεις δεν απαιτείται να προέρχονται από ειδικούς οργανισμούς πιστοληπτικής διαβάθμισης. Είναι επίσης αποδεκτά τα εθνικά συστήματα διαβάθμισης ή τα συστήματα διαβάθμισης που χρησιμοποιούνται από τράπεζες. Για τις επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν δημόσια διαβάθμιση, θα μπορούσε να εφαρμοστεί διαβάθμιση βασισμένη σε επαληθεύσιμες πληροφορίες.

⁽¹⁾ EE L 124 της 20.5.2003, σ. 36.

4.3.4. Διαφάνεια και υποβολή εκθέσεων

26. Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν τα καθεστώτα που τέθηκαν σε εφαρμογή για τους κινδύνους που θεωρούνται προσωρινά μη εμπορεύσιμοι σύμφωνα με το σημείο 18 στους δικτυακούς τόπους των κρατικών ασφαλιστικών εταιρειών, με προσδιορισμό όλων των ισχυόντων όρων.
27. Τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις στην Επιτροπή σχετικά με τους κινδύνους που θεωρούνται προσωρινά μη εμπορεύσιμοι σύμφωνα με το σημείο 18 και καλύπτονται από κρατικές ασφαλιστικές εταιρείες. Τούτο οφείλουν να το πράττουν το αργότερο μέχρι τις 31 Ιουλίου του έτους που ακολουθεί την παρέμβαση.
28. Η έκθεση πρέπει να περιέχει πληροφορίες για τη χρήση του κάθε καθεστώτος, στις οποίες να συμπεριλαμβάνονται ο συνολικός όγκος των καθορισθέντων πιστωτικών ορίων, ο κύκλος εργασιών που ασφαλίστηκε, τα ασφάλιστρα που χρεώθηκαν, οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν και πληρώθηκαν, τα ποσά που ανακτήθηκαν και οι διοικητικές δαπάνες του καθεστώτος. Η Επιτροπή θα δημοσιεύσει τις εκθέσεις στον δικτυακό της τόπο.

5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

5.1. Γενικές αρχές

29. Οι κίνδυνοι που προσδιορίζονται στο σημείο 18 στοιχείο α) μπορούν να καλυφθούν από κρατικές ασφαλιστικές εταιρείες, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο τμήμα 4.3. Σε τέτοιες περιπτώσεις, δεν απαιτείται γνωστοποίηση στην Επιτροπή.
30. Οι κίνδυνοι που προσδιορίζονται στο σημείο 18 στοιχεία β), γ) και δ) μπορούν να καλυφθούν από κρατικές ασφαλιστικές εταιρείες, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο τμήμα 4.3 και αφού κοινοποιηθούν στην Επιτροπή και εγκριθούν από αυτήν.
31. Η μη εκπλήρωση οιαδήποτε εκ των όρων που προβλέπονται στο τμήμα 4.3, δεν σημαίνει ότι η επιχείρηση ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων ή το καθεστώς ασφάλισης απαγορεύονται αυτομάτως. Εάν κράτος μέλος επιθυμεί να παρεκκλίνει από κάποιον από τους όρους ή εφόσον υπάρχει αμφιβολία σχετικά με το εάν σχεδιασθέν καθεστώς ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων πληροί τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα ανακοίνωση, το κράτος μέλος πρέπει να γνωστοποιήσει το καθεστώς στην Επιτροπή.
32. Η ανάλυση δυνάμει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων δεν προδικάζει ότι ένα συγκεκριμένο μέτρο είναι συμβατό με άλλες διατάξεις της Συνθήκης.

5.2. Τροποποίηση του καταλόγου χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους

33. Η Επιτροπή, για να προσδιορίσει εάν η έλλειψη επαρκούς ικανότητας στον ιδιωτικό τομέα αιτιολογεί την προσωρινή αφαίρεση χώρας από τον κατάλογο χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους, όπως ορίζεται στο σημείο 18 στοιχείο α), θα λαμβάνει υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες κατά σειρά προτεραιότητας:
- α) συρρίκνωση της ιδιωτικής ικανότητας ασφάλισης πιστώσεων: συγκεκριμένα, η απόφαση ενός μεγάλου ιδιώτη ασφαλιστή να μην καλύψει κινδύνους για αγοραστές στην οικεία

χώρα, σημαντική μείωση στο σύνολο των ασφαλισμένων ποσών ή σημαντική μείωση όσον αφορά τα ποσοστά αποδοχής για την οικεία χώρα εντός περιόδου έξι μηνών·

- β) επιδείνωση των αξιολογήσεων δημοσίου χρέους: ειδικότερα, αιφνίδιες αλλαγές της πιστοληπτικής ικανότητας εντός εξαμηνιαίας περιόδου, π.χ. πολλαπλές υποβαθμίσεις από ανεξάρτητους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, ή σαφής αύξηση των περιθωρίων της συμφωνίας ανταλλαγής κινδύνου αδέτησης (CDS).
- γ) επιδείνωση των επιδόσεων του τομέα των επιχειρήσεων: ιδίως, απότομη αύξηση των χρεοκοπιών στην οικεία χώρα εντός εξαμηνιαίας περιόδου.
34. Η Επιτροπή μπορεί να αναθεωρήσει τον κατάλογο των χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους μετά από γραπτό αίτημα τουλάχιστον τριών κρατών μελών ή με δική της πρωτοβουλία όταν η ικανότητα της αγοράς καθίσταται ανεπαρκής για να καλύψει όλους τους δικαιολογημένους οικονομικά κινδύνους.

35. Εάν η Επιτροπή προτίθεται να τροποποιήσει τον κατάλογο των χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους του παραρτήματος, θα διαβουλευτεί και θα ζητά πληροφορίες από κράτη μέλη, ιδιωτικές εταιρείες ασφάλισης πιστώσεων και ενδιαφερόμενα μέρη. Η διαβούλευση και ο τύπος των ζητούμενων πληροφοριών θα ανακοινώνεται στο δικτυακό τόπο της Επιτροπής. Η περίοδος διαβούλευσης δεν θα υπερβαίνει συνήθως τις 20 εργάσιμες ημέρες. Στην περίπτωση που, βάσει των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν, η Επιτροπή αποφασίζει να τροποποιήσει τον κατάλογο χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους, θα ενημερώνει τα κράτη μέλη γραπτώς και θα ανακοινώνει την απόφαση στον δικτυακό της τόπο.
36. Η προσωρινή αφαίρεση μιας χώρας από τον κατάλογο χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους θα ισχύει για τουλάχιστον 12 μήνες. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που αφορούν την προσωρινά αφαιρεθείσα από τον κατάλογο χώρα και τα οποία υπογράφονται κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής μπορούν να είναι έγκυρα για μέγιστη περίοδο 180 ημερών μετά την ημερομηνία λήξης της προσωρινής αφαίρεσης. Μετά την εν λόγω ημερομηνία δεν μπορούν να υπογραφούν νέα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Τρεις μήνες πριν από τη λήξη της προσωρινής αφαίρεσης, η Επιτροπή θα εξετάσει εάν πρέπει να παρατείνει την προσωρινή αφαίρεση της οικείας χώρας από τον κατάλογο. Εάν η Επιτροπή θεωρήσει ότι η ικανότητα της αγοράς εξακολουθεί να είναι ανεπαρκής για την κάλυψη όλων των οικονομικά δικαιολογημένων κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη τους παράγοντες που ορίζονται στο σημείο 33, δύναται να παρατείνει την προσωρινή αφαίρεση της οικείας χώρας από τον κατάλογο, σύμφωνα με το σημείο 35.

5.3. Υποχρέωση γνωστοποίησης για εξαιρέσεις στο σημείο 18 στοιχεία β) και γ)

37. Από τα διαδέσιμα επί του παρόντος στοιχεία της Επιτροπής προκύπτει η ύπαρξη κενού της αγοράς όσον αφορά τους κινδύνους που προσδιορίζονται στο σημείο 18 στοιχεία β) και γ) και ότι οι εν λόγω κίνδυνοι είναι συνεπώς μη εμπορεύσιμοι. Πρέπει ωστόσο να ληφθεί υπόψη ότι η έλλειψη κάλυψης δεν

παρασιάζεται σε κάθε κράτος μέλος και ότι η κατάσταση θα μπορούσε να μεταβληθεί με την πάροδο του χρόνου, καθώς ο ιδιωτικός τομέας ενδέχεται να εκδηλώσει ενδιαφέρον για το κομμάτι αυτό της αγοράς. Η κρατική παρέμβαση θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο για κινδύνους που διαφορετικά δεν θα καλύπτονταν από την αγορά.

38. Για τους λόγους αυτούς, όταν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να καλύψει τους κινδύνους που προσδιορίζονται στο σημείο 18 στοιχεία β) ή γ), πρέπει να προβαίνει σε γνωστοποίηση στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης και να αποδεικνύει στην γνωστοποίησή του ότι έχει έρθει σε επαφή με τους κύριους ασφαλιστές πιστώσεων και μεσίτες στο οικείο κράτος μέλος⁽¹⁾ και τους έχει παράσχει τη δυνατότητα να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ότι στο κράτος αυτό είναι διαθέσιμη η κάλυψη των εν λόγω κινδύνων. Εάν οι εν λόγω ασφαλιστές πιστώσεων δεν παράσχουν στο κράτος μέλος ή στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με τους όρους κάλυψης και τους ασφαλιζόμενους όγκους για το είδος κινδύνων που επιθυμεί να καλύψει το κράτος μέλος εντός 30 ημερών από την παραλαβή της σχετικής αίτησης από το κράτος μέλος, ή εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες δεν αποδεικνύουν

ότι είναι διαθέσιμη σ' αυτό το κράτος μέλος η κάλυψη των εν λόγω κινδύνων, η Επιτροπή θα θεωρήσει τους κινδύνους προσωρινά μη εμπορεύσιμους.

5.4. Υποχρέωση γνωστοποίησης σε άλλες περιπτώσεις

39. Όσον αφορά τους κινδύνους που προσδιορίζονται στο σημείο 18 στοιχείο δ), το κράτος μέλος, στη γνωστοποίησή του στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, οφείλει να αποδείξει ότι δεν υπάρχει διαθέσιμη κάλυψη για εξαγωγείς στο συγκεκριμένο κράτος μέλος λόγω κλυδωνισμού της προσφοράς στην ιδιωτική αγορά ασφαλίστων, ιδίως λόγω απόσυρσης μεγάλης ασφαλιστικής επιχείρησης από εν λόγω κράτος μέλος, μειωμένης ικανότητας ή περιορισμένου φάσματος προϊόντων σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη.

6. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

40. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις αρχές της παρούσας ανακοίνωσης από την 1η Ιανουαρίου 2013 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018, εξαιρουμένων των διατάξεων που περιλαμβάνονται στο σημείο 18 στοιχείο α) και στο τμήμα 5.2 οι οποίες θα εφαρμοστούν από την ημερομηνία της έκδοσης της παρούσας ανακοίνωσης.

⁽¹⁾ Οι ασφαλιστές πιστώσεων και οι μεσίτες με τους οποίους πραγματοποιήθηκε η επαφή θα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικοί όσον αφορά τα προσφερόμενα προϊόντα (π.χ. ειδικευμένοι πάροχοι ασφάλισης έναντι ενός μόνο κινδύνου) και το μέγεθος της αγοράς που καλύπτουν (π.χ. να αντιπροσωπεύουν από κοινού ένα ελάχιστο μερίδιο 50 % της αγοράς).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατάλογος χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους

Όλα τα κράτη μέλη

Αυστραλία

Καναδάς

Ισλανδία

Ιαπωνία

Νέα Ζηλανδία

Νορβηγία

Ελβετία

Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής
